



STELLA KYRIAKIDES
CZŁONEK KOMISJI EUROPEJSKIEJ
ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOCÍ

Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel –
BERL 10/380
stella.kyriakides@ec.europa.eu

Bruksela, 14/03/2022

Szanowna Pani!

Zwracam się do Pani w nawiązaniu do Pani pisma i załączonego do niego stanowiska z dnia 18 stycznia 2022 r., skierowanego do komisarza Janusza Wojciechowskiego w imieniu zarządu Green REV Institute. W piśmie tym zwraca się Pani do Komisji Europejskiej z prośbą o ustosunkowanie się do opublikowanego niedawno raportu Najwyższej Izby Kontroli pt. „System kontroli bezpieczeństwa żywności w Polsce – stan obecny i pożądane kierunki zmian”, w którym wskazano pewne niedociągnięcia w systemie monitorowania bezpieczeństwa żywności w Polsce. Zwraca się Pani również do Komisji o przedstawienie szczegółowych informacji na temat działań, jakie podejmujemy, aby promować dietę roślinną wśród obywateli UE. Kwestie te wchodzą w zakres moich kompetencji, dlatego pozwalam sobie udzielić odpowiedzi na Pani pytania w imieniu Komisji Europejskiej.

Jeśli chodzi o pierwszy opisany przez Panią problem, chcę Panią zapewnić, że dostęp obywateli UE do bezpiecznej żywności i wysokiego poziomu ochrony zdrowia jest przewodnim tematem prawodawstwa i polityki Unii w zakresie bezpieczeństwa żywności. Moim zadaniem jako komisarz ds. bezpieczeństwa żywności jest właśnie zagwarantowanie wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzi oraz ochrony interesów konsumentów i uczciwych praktyk w handlu żywnością, z uwzględnieniem zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środowiska. Podległe mi służby uważnie analizują niedociągnięcia

Sz. Pani Morgan Janowicz
Koordynatorka ds. Partnerstwa
Green REV Institute
Giordana Bruna 34 / Skrytka 5
02-523 Warszawa, Polska
E-mail: morgan@greenrev.org

w systemie bezpieczeństwa żywności produkowanej w Polsce, które stwierdzono w raporcie Najwyższej Izby Kontroli, i są w stałym kontakcie z polskimi władzami. W ciągu ostatnich kilku lat inspektorzy Komisji przeprowadzili również kilka audytów, które umożliwiły ocenę sytuacji na miejscu i wydanie odpowiednich zaleceń.

W odniesieniu do zwalczania salmonelli, w szczególności w mięsie drobiowym, władze polskie są zobowiązane do składania co dwa miesiące sprawozdania z wszelkich poczynionych postępów. Ponadto jesienią 2021 r. przeprowadzono audyt Komisji dotyczący świeżego mięsa. Jak wynika z danych dostarczonych dotychczas przez władze polskie oraz z informacji zgromadzonych w ramach stosowanego przez Komisję systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach, sytuacja w 2021 r. poprawiła się w porównaniu z poprzednimi latami. Aby osiągnąć dalszą poprawę, podległe mi służby nadal wskazują na pewne niedociągnięcia, a władze polskie starają się je wyeliminować. Od momentu zobowiązania Polski przez Komisję do zwiększenia skuteczności zwalczania salmonelli w jajach (po wystąpieniu dużego ogniska choroby w 2018 r.), nie odnotowano żadnych poważnych incydentów.

Jeżeli chodzi o listeriozę, Komisja uważnie analizuje wszelkie zgłoszone ogniska, szczególnie te, które mogą dotyczyć polskich producentów żywności, od czasu potwierdzenia w 2018 r. klastra inwazyjnych przypadków listeriozy wywołanych przez agresywny szczep *Listeria monocytogenes*. Klaster ten wystąpił w kilku krajach i był związany z polskim zakładem przetwórczym. Aby ograniczyć liczbę zakażeń, Polska wdrożyła środki zarządzania ryzykiem i do tej pory nie zgłoszono żadnych nowych przypadków zachorowań wśród ludzi. Komisja nadal obserwuje sytuację i jest w stałym kontakcie z polskimi władzami, m.in. aby zapewnić stosowanie najlepszych metod analitycznych umożliwiających szybką i jednoznaczną identyfikację pochodzenia szczepów bakterii *Listeria*, które w przyszłości mogłyby stać się nowym ogniskiem choroby.

W odniesieniu do drugiej kwestii, która budzi Pani obawy, potwierdzam, że promowanie zrównoważonej konsumpcji żywności i ułatwianie przejścia na zdrową i zrównoważoną dietę to priorytety Komisji, zwłaszcza w kontekście strategii „od pola do stołu”. Jak stwierdzono w strategii, przejście na dietę opierającą się w większym stopniu na produktach roślinnych, z mniejszą ilością mięsa czerwonego i przetworzonego oraz z większą ilością owoców i warzyw ograniczy nie tylko ryzyko chorób zagrażających życiu, ale również wpływ systemu żywnościowego na środowisko.

Podstawą naszego podejścia jest zachowanie konsumentów, ponieważ bez zmiany popytu przejście na zrównoważone systemy żywnościowe nie będzie możliwe. W związku z tym Komisja rozważa wprowadzenie zachęt, które mogłyby stymulować popyt, takich jak oznakowanie zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju i zamówienia publiczne na zrównoważoną żywność. Państwa członkowskie UE mają do odegrania ważną rolę w podnoszeniu poziomu świadomości.

Istotne jest kierowanie się całościowym obrazem sytuacji i podjęcie partnerskiej współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w tym za pośrednictwem partnerstw publiczno-prywatnych. Strategia „od pola do stołu” wymaga podejścia opierającego się na współpracy.

W tym kontekście pomocny może być Kodeks postępowania, ponieważ zachęca on przedsiębiorstwa sektora spożywczego do składania zobowiązań dotyczących zmiany składu produktów. Niektóre przedsiębiorstwa zobowiązały się do zwiększenia sprzedaży produktów roślinnych. Zobowiązania te są dostępne na naszej stronie internetowej¹.

Ponadto przygotowujemy obecnie inicjatywę ramową na rzecz zrównoważonych systemów żywnościowych, która ma przyspieszyć i ułatwić przejście na zrównoważony system żywnościowy. Jednym z jej celów będzie zapewnienie, aby sprzyjające środowisko żywnościowe ułatwiało wybór zdrowej i zrównoważonej diety, korzystnej dla zdrowia konsumentów i przyczyniającej się do zmniejszenia śladu środowiskowego systemu żywnościowego. W zmniejszeniu negatywnego wpływu systemów żywnościowych na zdrowie ludzi, środowisko i klimat mogłyby pomóc badania naukowe i innowacje mające na celu zwiększenie dostępności białek ze źródeł innych niż zwierzęce (alternatywnych źródeł białek). Miałyby to także korzystny wpływ na bezpieczeństwo żywności i zapewnianie do niej dostępu. W strategii „od pola do stołu” podkreślono kluczowe znaczenie tego obszaru badań. UE sfinansowała kilka projektów w zakresie badań naukowych i innowacji dotyczących produkcji żywności pochodzenia roślinnego. Były to np. zaproszenia do składania wniosków w ramach programu „Horyzont 2020” – „Proteins of the future”² (Białka dla przyszłości) i „Alternative proteins for food and feed”³ (Alternatywne źródła białka do produkcji żywności i paszy). Ponadto program prac „Horyzont Europa” na lata 2021–2022 obejmuje aktualne zaproszenia do składania wniosków pt. „Filling knowledge gaps on the nutritional, safety, allergenicity and environmental assessment of alternative proteins and dietary shift” (Wypełnianie luk w wiedzy dotyczącej oceny alternatywnych źródeł białka i zmian diety z punktu widzenia wartości odżywczej, bezpieczeństwa, alergenności i wpływu na środowisko)⁴ oraz „Building alternative protein-friendly sustainable and healthy food environments” (Budowanie alternatywnego, korzystnego z punktu widzenia spożycia białka, zrównoważonego i zdrowego środowiska żywnościowego)⁵.

Z wyrazami szacunku

¹ https://ec.europa.eu/food/horizontal-topics/farm-fork-strategy/sustainable-food-processing/code-conduct/individual-pledges_en

² Program „Horyzont 2020”, identyfikator zaproszenia SFS-15-2014: „Proteins of the future”. Adres strony internetowej: [Funding & tenders \(europa.eu\)](#)

³ Program „Horyzont 2020”, identyfikator zaproszenia LC-SFS-17-2019: „Alternative proteins for food and feed”. Adres strony internetowej: [Funding & tenders \(europa.eu\)](#)

⁴ Program „Horyzont Europa”, identyfikator zaproszenia HORIZON-CL6-2021-FARM2FORK-01-12: „Filling knowledge gaps on the nutritional, safety, allergenicity and environmental assessment of alternative proteins and dietary shift”, adres strony internetowej: [Funding & tenders \(europa.eu\)](#)

⁵ Program „Horyzont Europa”, identyfikator zaproszenia HORIZON-CL6-2022-FARM2FORK-01-07: „Building alternative protein-friendly sustainable and healthy food environments”. Adres strony internetowej: [Funding & tenders \(europa.eu\)](#)